

Del 2 – fælles for alle Sygeplejefaglige forhold

Mål og syn på sygeplejen

Sygepleje i en psykiatrisk kontekst er et selvstændigt ansvars- og kompetenceområde som omfatter følgende virksomhedsområder:

- At udføre sygepleje – det vil sige, at du skal lære at pleje patienterne
- At udvikle sygepleje – det vil sige, at du skal bruge din faglige viden
- At lede sygepleje – det vil sige, at du skal kunne organisere og prioritere dit eget arbejde hensigtsmæssigt
- At formidle sygeplejen – det vil sige, at du skal kunne dokumentere din sygepleje og formidle den til patienter, pårørende, kolleger og samarbejdspartnere

Formålet med sygeplejen er at yde omsorg, pleje og behandling af høj kvalitet, der medvirker til det bedst mulige liv for hvert enkelt menneske, der har en psykisk sygdom. Læs Grundlag for sygeplejen her: <http://pri.rn.dk/pri/P/Sider/513511be-7d20-45b0-9147-5230994c1a0b.aspx?sf=3bc5cb4d-d2f8-4f2b-ad5a-d14ea2c23980>

Hensigten med sygeplejen er at anvende metoder og interventioner, der bidrager til at dæmpe psykiatriske symptomer, reducere disharmonier og om muligt helbrede psykisk sygdom. Hvis helbredelse ikke er mulig, så skal den sygeplejefaglige indsats medvirke til, at patientens psykologiske funktioner og psykosociale færdigheder vedligeholdes og udvikles (1)

I sygeplejen inddrager vi forståelse og handlinger fra forskellige teorier – f.eks. fysiologi, sygdomslære, sygepleje, psykologi, kommunikation - for at få en bedre forståelse af patientens problemer. Vi bruger forskellige perspektiver – f.eks. et biologisk perspektiv – som baggrund for de faglige vurderinger, der går forud for planlægningen af den sygeplejefaglige assistance. Patientens problemstilling bestemmer, hvilket perspektiv vurderingen skal bygge på.

I grundlag for sygeplejen har vi følgende perspektiver:

- Det biologiske perspektiv som har udgangspunkt i kliniske observationer og identifikation af behov
- Det psykodynamiske perspektiv som har udgangspunkt i at støtte patientens egofunktion og normalisering af selvforståelsen
- Det kognitive perspektiv som har udgangspunkt i adfærd og på udvikling af hensigtsmæssige handlemønstre
- Det eksistentielle perspektiv der handler om hvordan patienter oplever sine problemer her og nu

(2)

Sygeplejefaglig assistance

Sygeplejefaglig assistance defineres som de vurderinger, beslutninger og handlinger som aktiveres hos plejepersonalet i mødet med patienter og deres sygdomme eller truende helbredssvigt

Sygeplejefaglig assistance kategoriseres og dokumenteres i følgende syv domæner

- Psykokognitivt domæne
- Funktionelt domæne
- Sikkerheds domæne
- Fysiologisk domæne
- Eksistentielt domæne
- Livsstils domæne
- Netværks domæne

(2)

Sygeplejehandlinger/Interventioner

Sygeplejehandlinger/interventioner i sygeplejen skal planlægges i samarbejde med patienten og eventuelt pårørende. De skal være rettet mod at løse patientens sygeplejeproblem og at opnå de opstillede mål (2, del 4, sygepleieinterventioner).

Mange interventioner/handlinger i sygeplejen kan være hverdagslivsaktiviteter som f.eks.:

- Småsnakke i dagligstuen
- Aktiviteter omkring måltider – købe ind, lave kaffe/mad, dække bord, servere mad, spise, rydde af bordet og vaske op
- Fysisk aktivitet – gå tur, styrketræning, forskellige boldspil med mere
- At spille – kort og yatzy
- Almindelig daglig livsførelse (ADL) – køre i bus, kunne være i et 'værested' for eksempel (3)

De ligner hverdagsaktiviteter, som de udspiller sig i en hverdag, hvor kendetegnet er, at de er noget regelmæssigt gentaget og hverdagsagtigt. Disse aktiviteter betegnes pseudo-hverdagsaktiviteter og tager sig anderledes ud, fordi de udspiller sig i en psykiatrisk kontekst.

Det er vigtigt, at både du og din kliniske vejleder er opmærksomme på, at de pseudohverdagslivsaktiviteter netop ikke er hverdag for dig, fordi de finder sted i psykiatrien som en del af sygeplejen. I den psykiatriske sygepleje er det processen – f.eks. hvilken kontakt har du med patienten under gåturen – og ikke kun resultatet du skal være opmærksom på(3)

Metoder

I sygeplejen anvendes for eksempel følgende forskellige metoder for at opnå hensigten med sygeplejen

- Problemløsning/sygeplejeprocessen
- Kognitiv behandlingsmetode
 - Den kognitive behandlingsmetode er en psykoterapeutisk hovedretning. Den indeholder teoretiske modeller, behandlingsmetoder og teknikker i forhold til psykiske lidelser som med fordel kan anvendes i den daglige miljøterapi:
<http://pri.rn.dk/pri/P/Sider/bf136257-578b-462f-960a-263d46681cb3.aspx?sf=3bc5cb4d-d2f8-4f2b-ad5a-d14ea2c23980>
- Fysisk aktivitet
 - Sundhedsstyrelsen anbefaler at fysisk aktivitet integreres som et systematisk tilbud i behandlingen af psykiatriske patienter – læs mere:
<http://pri.rn.dk/pri/P/Sider/227bee34-3a2a-4b30-ae30-2d625a980bc8.aspx?sf=3bc5cb4d-d2f8-4f2b-ad5a-d14ea2c23980>
- Relationsbehandling
 - Al psykiatrisk behandling og alt samarbejde i psykiatrien foregår i en relation
- Skærmning
 - Skærmning er en intensiv interventionsmetode, der praktiseres i en relation. Der skal være en grad af ansvarsovertagelse, kompensation og omsorg til stede for, at der er tale om skærmning
 - Skærmning er en intensiv sygepleje-metode, som anvendes i psykiatrien i forhold til patienter med behov for særlig tilrettelagt pleje og behandling. De sygeplejefaglige interventioner afhænger af patientens tilstand og konteksten. Læs mere
<http://pri.rn.dk/pri/P/Sider/2cf51dc6-eced-45fc-acab-348ab59e454e.aspx?sf=3bc5cb4d-d2f8-4f2b-ad5a-d14ea2c23980>
- Miljøterapi
 - Det er en vigtig del af sygeplejen og bygger på antagelsen om, at psykosocialt miljø i

et afsnit er en vigtig terapeutisk faktor. Patienternes aktivitetsplan indgår i miljøterapi:
<http://pri.rn.dk/pri/P/Sider/7baf413a-4fbb-4d12-9079-25a1beb93138.aspx?sf=3bc5cb4d-d2f8-4f2b-ad5a-d14ea2c23980>

Miljøterapi kan have et psykodynamisk eller et kognitivt udgangspunkt

- Psykoedukation
 - Undervisning af patienterne i symptomer, forløb og behandling samt mestring og forebyggelse for at give patienterne en bedre sygdomsforståelse og dermed en mere aktiv deltagelse i behandlingen. Se forskellige psykoedukationsmanualer i PRI
- Vurderingsredskaber – se de forskellige vurderingsredskaber i PRI
 - Voldsrisikovurdering = Brøset Violence Checklist(BVC)
 - Selvmordsrisikovurdering
 - Global Assessment of Functioning(GAF)
 - Kost Rygning Alkohol Motion(KRAM)
 - Abstinens score
 - Hamiltons depressions score
 - Bech-Rafaelsens maniskala(MAS)
 - Mini mental state examination (MMSE)

Uddannelsesmæssige forhold

Tilrettelæggelse af det kliniske forløb

Du planlægger sammen med klinisk vejleder forløbet på baggrund af din individuelle læringsstil og den generelle studieplan. På denne baggrund skal du udarbejde din individuelle studieplan, som det er dit ansvar at justere løbende (4).

Den kliniske vejleder er ansvarlig for dit studieforløb på afsnittet. Du tilknyttes dagligt en vejleder, der ikke altid er den kliniske vejleder.

Du kan forvente, at forløbet er planlagt med overvejende dagvagter og en ugentlig studiedag. Der kan være planlagte aftenvagter og en weekendvagt.

For at opnå læringsudbyttet for modul 8 er kliniske undervisningsforløb tilrettelagt på følgende måde

Aktiv deltagelse i patientplejen og praksisfællesskabet

At udøve sygepleje i psykiatrien – det vil sige, at du skal tilegne dig viden og færdigheder, der er nødvendige, for at kunne udøve sygepleje professionelt ved at bygge videre på den viden og de færdigheder du allerede har(3).

Her arbejdes med sygeplejens kliniske metode:

Sygeplejeprocessen	Metode/r	Læringsudbytte	Fælles læringsudbytte
Observere udvalgte patienter	Gunn von Krogh: KPO modellen	At observere og identificere fænomener knyttet til psykologiske behov og reaktioner på psykiske problemer, sygdom og lidelse At redegøre for karakteristika vedr	Følgende læringsudbytter er ikke afhængige af delene i problemløsningsmodellen: Identificere dilemmaer og

		udvalgte psykologiske krisetilstande og psykiske sygdomme	handle forsvarligt under hensyntagen til aktuell lovgivning og etiske retningslinjer
Identificere og prioritere sygeplejefaglige problemstillinger	BVC KRAM screening Kliniske retningslinjer Instrukser Guidelines Lovgivningen Sygeplejens etiske retningslinjer Til formulering af mål anvendes: SMART	At reflektere over etiske og juridiske problemstillinger i relation til patienter med psykiske problemer og sygdomme	Etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer, dialog og samspil med patienter, pårørende, andre i det sociale netværk og samarbejdspartner Anvende kommunikative færdigheder og udføre sundhedspædagogisk virksomhed for patienter, pårørende og andre
Planlægge sygeplejefaglige interventioner	I samarbejde med patienten, være rettede mod at løse patientens sygeplejeproblem, nå de opstillede mål og med baggrund i: BVC KRAM screening Kliniske retningslinjer Instrukser Guidelines Lovgivningen Sygeplejens etiske retningslinjer God klinisk praksis	At begrunde valg af sygeplejeinterventioner på baggrund af praksis- udviklings- og forskningsbaseret viden om sygeplejevirkosomhed af relationel, kommunikativ og vejledende karakter	
Udføre sygepleje til patienterne	Fagligt følgeskab under udførelsen af sygeplejen enten med klinisk vejleder eller med anden sygeplejerske Udføre sygeplejen fra iagttagelse, til deltagelse til selvstændig udførelse	Anvende metoder, procedurer og redskaber til administration af medicin til udvalgte patienter Tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje til patienter under hensyntagen til udvalgte psykologiske og eksistentielle aspekter som	
Evaluere og dokumentere den	Den sygeplejefaglige		

udførte sygepleje, herunder formidling af observationer og udført sygepleje	intervention evalueres i forhold til de opstillede mål og kan evt efterfølgende justeres Der dokumenteres i clinical suite	identitetsopfattelse, krise, angst og psykisk sygdom med respekt for den enkeltes integritet	
---	---	--	--

At lære at være sygeplejerske – en professionel socialisering ind i sygeplejens uskrevne holdninger/normer og regler som for det meste findes indlejret i sygeplejerskernes handlinger

- Se og høre uddannede personale interagere med patienterne
- Aktiv deltagelse i praksisfællesskabet
- Deltage i faglige fora hvor patienternes problemstillinger drøftes
- Være loyal overfor vedtagne regler, beslutninger og respektere faglige holdninger
- Problematisere og diskutere uskrevne/skrevne regler og holdninger

(3)

Som forberedelse til din forudsætnings- og forventningssamtale skal du relatere studiemetoderne fra 'aktiv deltagelse i patientplejen og praksisfællesskabet' til læringsudbyttet for modul 8

Vejledning

Din kliniske vejleder har sammen med afsnittets ledelse ansvaret for, at der er tid til, du kan få vejledning. Du må gerne – hvis arbejdet tillader det - bruge "arbejdstid" til læse relevant litteratur og skrive et vejledningsgrundlag. Der er afsat tid til den planlagte vejledning og i hverdagene forventer vi, at du kan udnytte situationsbestemte læringsituationer, det vil sige vejledning i forhold til den patient du skal være med til at pleje.

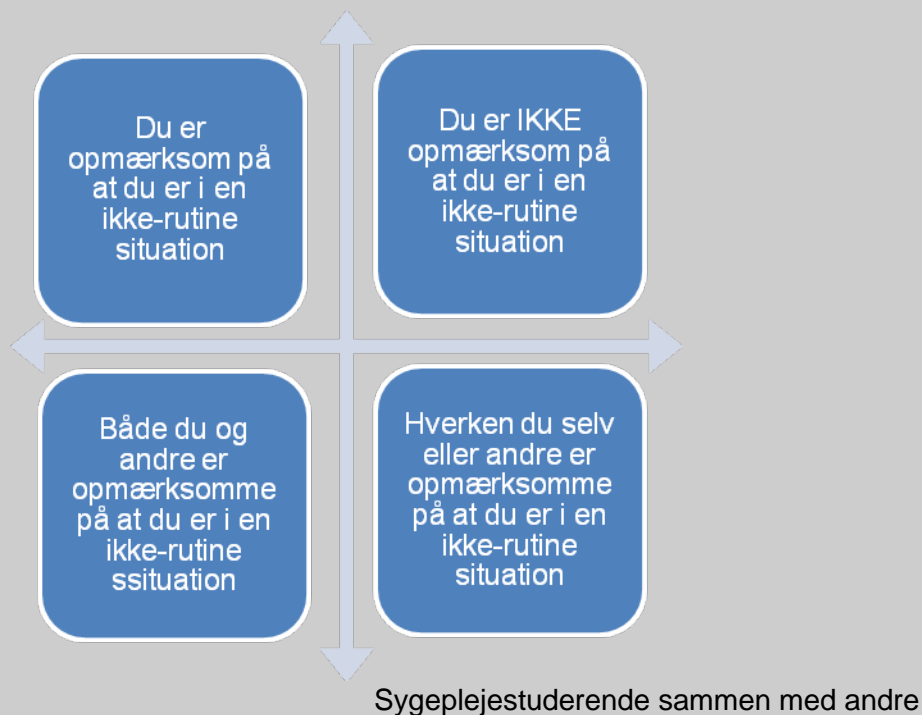
Der planlægges en ugentlig vejledningstime med klinisk vejleder med afsæt i dit skriftlige vejledningsgrundlag. I det daglige er deltagelse i patientplejen og praksisfællesskabet en rig mulighed for læring med progression fra observation over deltagelse til selvstændig udøvelse.. Vi forventer, at du er nysgerrig, kan undre dig, er opsøgende, tager initiativ og er reflekterende.

Linda Kragelund har udviklet en model 'kategoriseringsmodellen', der hjælper med at afdække din og vejleders opmærksomhed på, at pseudohverdagslivs-aktiviteter er noget andet end det, de giver sig ud for at være. Det betyder, at du ikke kan agere i den slags aktiviteter, som du ville gøre i dit eget liv. Når hverdagslivs-aktiviteter er en del af sygeplejen i psykiatrien, er det vigtigt at være opmærksom på, at det kan være ikke-rutine for dig. Hvis du og din vejleder ikke er opmærksomme på dette, kan det betyde, at nogle væsentlige læringsmuligheder overses, som er indeholdt i en psykiatrisk praksissituation(3).

I den type situationer er der netop mulighed for at lære at udøve sygepleje og at lære at være sygeplejerske

Kategoriseringsmodellen:

Sygeplejestuderende alene

Det er i de situationer hvor du ikke selv er opmærksom på at du er på til en ikke-rutine situation at der er mest mulighed for at du kan lære noget(3)

Hvad er den planlagte vejledning

Det er en vigtig professionel hjælp til din læring og et væsentligt supplement til anden pædagogisk virksomhed. Det karakteristiske ved vejledning som pædagogisk aktivitet er nærheden til praksis, omtanken fra den kliniske vejleder og det personlige hos både vejleder og dig som studerende danner grundlaget og som præger vejledningen.

Vejledningen kan både være en teoretisk drøftelse 'væk' fra praksis med din kliniske vejleder eller det kan finde sted i under udøvelse af sygepleje sammen med din kliniske vejleder(5)

Målet med vejledning

At du tilegner dig ny viden og en større handlekompetence ved at reflektere over udført og/eller planlagt sygepleje sammen med din kliniske vejleder

Forberedelse til vejledning

Du skal skrive en kort praksisbeskrivelse til din kliniske vejleder som skal afleveres senest dagen før den planlagte vejledning..

Praksisbeskrivelsen skal handle om den sygepleje du har udført eller har planer om at udføre.

Vejledning –

Inspireret af Kolbs model for erfaringsbaseret læring(6)

Udgangspunktet for vejledningen kan være nedenstående model og pilene illustrer den analyse og refleksion der finder sted mellem punkterne

Refleksion anvendes som metode til at opnå ny forståelse og indsigt.

Formålet med refleksion:

- At opnå forståelse
- At kunne se noget i perspektiv
- At opnå accept
- At belyse noget
- At gøre status med sig selv i det daglige

(7)

Vurdering og evaluering

Midtvejsevalueringen finder sted i studie uge 4 eller 5 med deltagelse af dig og din kliniske vejleder. Det er en summativ (produkt)evaluering og formålet er:

- at den studerende præsenteres for den kliniske vejleders sammenfattende vurdering i forhold til læringsudbyttet samt mulige indsatsområder i forhold hertil,
- at den kliniske vejleder præsenteres for den studerendes sammenfattende vurdering af de vilkår samt mulige indsatsområder, det godkendte kliniske undervisningssted stiller til rådighed for at nå læringsudbyttet for det kliniske undervisningsforløb,
- at den studerende evaluerer sig selv og sin egen indsats i forhold til at nå

læringsudbyttet.

Evalueringen meddeles skriftligt og mundtligt samt indgår som et redskab i den studerendes fortsatte læring for at nå læringsudbyttet for det kliniske undervisningsforløb(4)

Fastlagte studieaktiviteter

I Aalborg afvikles den fastlagte studieaktivitet torsdag og fredag kl. 8.00 til kl. 13 i uge 12, uge 23, og uge 51 på UCN, Selma Lagerlöfs Vej 2 Aalborg Øst. Du får besked fra UCN om hvilken dag du skal til fastlagt studieaktivitet

I Brønderslev afvikles den fastlagte studieaktivitet for alle modul 8 studerendefredag kl. 8 til kl. 13 i uge 10, uge 21, uge 39 og uge 50 på UCN, Skolevangen 45 Hjørring

Kvalitetsudvikling af den kliniske undervisning

Den kliniske undervisning kvalitetsudvikles på baggrund af din evaluering. De fleste kliniske vejledere deltog i et nationalt forskningsprojekt der udgik fra Nationalt Center for Kompetenceudvikling med Linda Kragelund som projektleder. I projektet var der fokus på læring i psykiatri, set fra vejleders perspektiv. De kliniske vejledere deltager også i det lokale vejledernetværk, hvor aktuelle generelle problemstillinger i vejledningen af studerende drøftes

Litteratur

1. Psykiatrien i Region Nordjylland. Grundlag for sygeplejen. 2012
2. von Krogh Gunn. Begreper i psykiatrisk sykepleie – sykepleiediagnoser, ønsket pasientstatus og sykepleieintervensjoner. Bergen: fakbokforlaget; 2002
3. Kragelund Linda. Kategoriseringsmodel for sygeplejestuderendes læreprocesser – et arbejdsredskab for studerende og deres kliniske vejledere. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole; 2007
4. University College Nordjylland. Klinisk undervisning-generelle forhold. August 2013
5. Handal G og Lauvås P. Vejledning og praksisteori. Klim; 2006
6. Omvendt undervisning. Kolbs læringscirkel

<http://omvendtundervisning.wordpress.com/teori/kolbs-laeringscirkel/>

7. Fra undervisningen på modul 7, UCN. Foråret 2013